

OULU

RUNTELI N YLEI SSUUNNITELMA

SELOSTUS

RAMBOLL

päivämäärä 11.12.2013
laatija Merja Isteri, Terttu Kurttila
kuvaus yleissuunnitelman selostus
viite projektinumero 82143058-004, Ramboll Finland Oy

pohjakartat © Oulun kaupunki

Ramboll Finland Oy
Kiviharjuntie 11
90220 Oulu
y-tunnus: 0101197-5
www.ramboll.fi

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO	1
2.	TEHTÄVÄN MÄÄRITTELY JA TAVOITTEET	2
3.	LÄHTÖKOHDAT	5
3.1	Aluetta koskevat suunnitelmat ja kaavat	5
3.1.1	Oulun seudun yleiskaava 2020	5
3.1.2	Haukiputaan merenrannikon ja meren saarten rantaosayleiskaava	5
3.1.3	Asemakaava	6
3.1.4	Oulun seudun virkistys- ja vapaa-ajan suunnitelma (VIVA 2007)	6
3.1.5	Virpiniemi–Isoniemi maisemaselvitys	6
3.1.6	Annamäki–Isoniemenkangas käyttösuunnitelma	8
3.2	Alueen historia	9
3.3	Nykytilanne	10
3.4	Luontoselvitys	13
3.5	Vanhat peruskartat	15
4.	YLEISSUUNNITELMA	16
4.1	Harjun ydinmuoto	16
4.2	Massatasapainolaskelmat	17
4.3	Harjun ennallistaminen suhteessa nykyiseen lakialueeseen	17
4.4	Tiet ja reitit	18
4.5	Näkymät merelle	19
5.	JATKOTOIMENPITEET	20

LIITTEET:

Runtelin yleissuunnitelma / harjun ennallistaminen / tavoitetilanne	1: 4000
Runtelin yleissuunnitelma / harjun ennallistaminen / vaihe 1	1: 2000

1. JOHDANTO

Runtelin yleissuunnitelman laatiminen liittyy ylijäämämaiden sijoitusalueita koskevaan ja alueiden jälkikäyttöä kartoittavaan selvitystyöhön, joka on alkanut keväällä 2012 (*ylijäämämaiden sijoitusalueet ja niiden jälkikäyttö uuden Oulun alueella*). Runtelin alueelle on katsottu tarpeelliseksi laatia meneillään olevaa työtä tarkempi yleissuunnitelma, jossa tutkitaan Runtelin harju-
muodostelman maisemointia saatavilla olevia ylijäämämaita hyödyntäen. Kohdealue kuuluu II-luokan pohjavesialueeseen. Pohjavesialuestatus edellyttää alueen maisemointia puhtailla mail-
la.

Työn on laadittu Ramboll Finland Oy:n Oulun toimipisteessä alla luetellulla kokoonpanolla.

projektipäällikkö	Jaana Hakola
yleissuunnittelu	Merja Isteri
maisemasuunnittelu	Terttu Kurttila
taustatyön tiedot	Johanna Korkiakoski
geotekniikka	
/massatasapainolaskenta	Virpi Kaarakainen

Tilaajan puolelta yhdyshenkilönä on ollut Tapio Siikaluoma. Suunnittelutyön aikana pidettiin yksi kokous 28.11.2013, johon osallistuivat seuraavat henkilöt:

Tapio Siikaluoma	Katu- ja viherpalvelut, Oulun kaupunki
Päivi Latvalehto	Katu- ja viherpalvelut, Oulun kaupunki
Mika Jutila	Katu- ja viherpalvelut, Oulun kaupunki
Jouko Vesterlund	Liikuntapalvelut, Oulun kaupunki
Johanna Korkiakoski	Ramboll Finland Oy
Merja Isteri	Ramboll Finland Oy

Marketta Karhu (Oulun seudun ympäristötoimi) antoi kommenttinsa kokousmateriaalista sähköpostitse.

Kuva 1. Harjun itäpuolen nykyisiä soranottoalueita.

2. TEHTÄVÄN MÄÄRITTELY JA TAVOITTEET

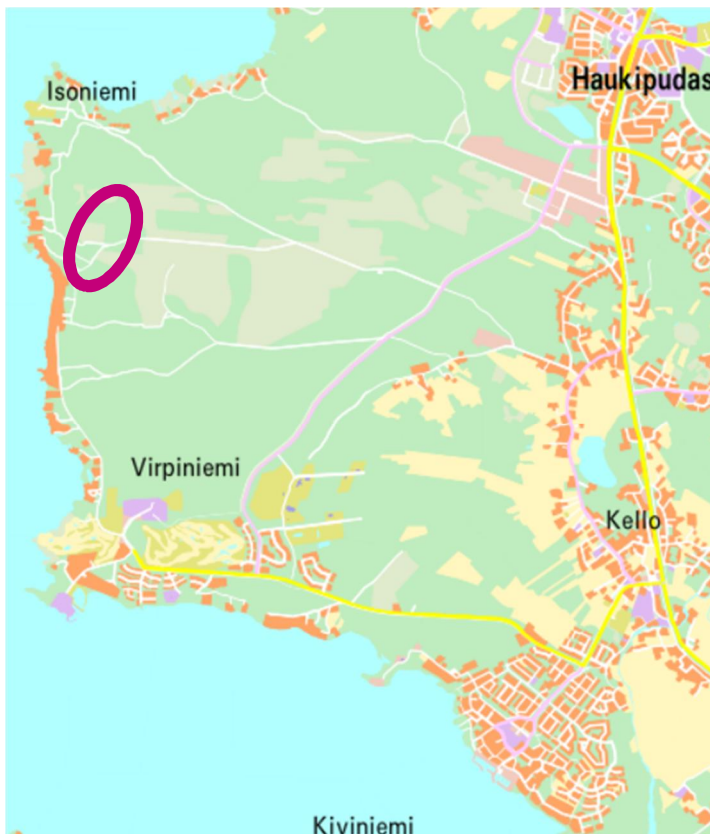
Runtelin alue sijaitsee Perämeren rannan tuntumassa noin 5,7 kilometriä Haukiputaan keskustasta lounaaseen ja runsaat 20 kilometriä Oulun keskustasta koilliseen. Alue sijoittuu Isoniemen kaakkoispuolelle ja Virpiniemi jää muutaman kilometrin etäisyydelle alueen eteläpuolelle.

Runtelin alueella sijaitseva Runtelin harju on maisemallisesti merkittävä harjumuodostelma, joka on paikoin turmeltunut runsaan soranoton vuoksi. Harjulta on edelleen runsaiden korkeuserojen vuoksi upeita näkymiä merelle, mutta harjumuodostelma kaipaa korjaamista ja maisemointia ollakseen edustava osa Virpiniemen seudullista virkistysympäristöä. Soranotto alueella on tapahtunut 1950-luvun jälkeen, joten ennallistamisella pyritään 1950-luvun tilanteeseen.

Runtelin yleissuunnitelman tavoitteena on osoittaa harjumuodostelman ennallistamisen periaatteet maisemallisista lähtökohdista käsin. Yleissuunnitelman sisältö kiteytyy karttatarkasteluun ja tässä selostuksessa keskitytään kuvaamaan lyhyesti yleissuunnitelman sisältö sekä suunnitelun lähtökohdat.

Kuva 2. Runtelin harjun ydinalueelta on etäisyyttä Virpiniemeen noin 5 kilometriä.

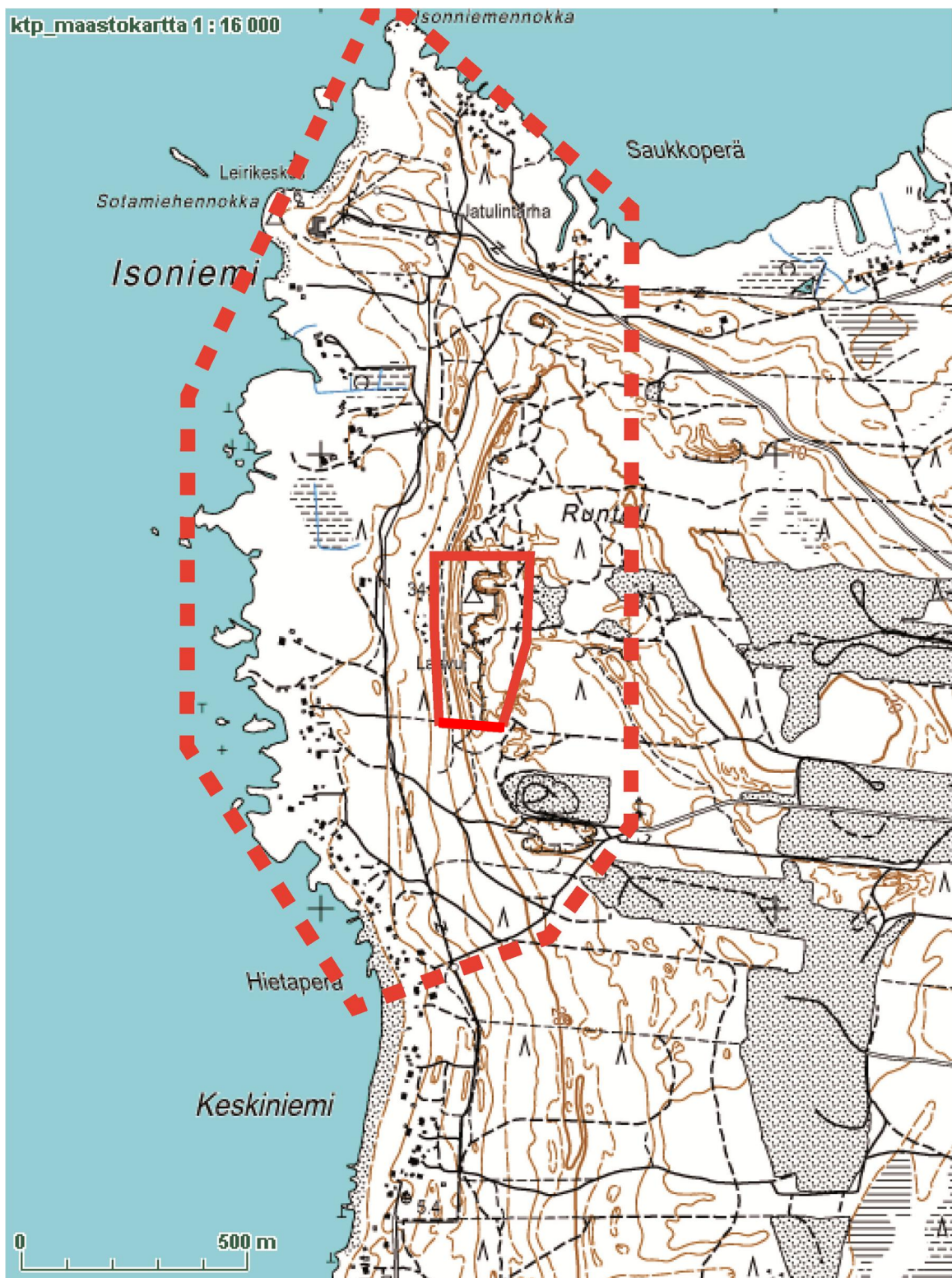

Kuva 3. Ote opaskartasta. Runtelin harjun ydinalueen sijainti on merkitty punaisella soikiolla.

Pääasiallinen ylijäämämaiden sijoittaminen ja harjun ennallistava maisemointi kohdentuu ensimmäisessä vaiheessa suhteellisen suppealle alueelle kaupungin omistamille maille (ks. kuva alla). Aluetta on kuitenkin syytä tarkastella laajempänä kokonaisuutena, jotta harjun tavoite-muoto ja mahdollisesti myöhemmin tapahtuva jatkoennallistaminen voidaan nähdä kokonai-suudessaan. Yleissuunnitelmassa esitetään myös maisemointitoimenpiteistä aiheutuvat muu-tostarpeet alueen virkistysreitistön linjauksiin.

Kuva 4. Suunnittelualue. Pääasiallinen kohdealue on esitetty yhtenäisellä viivalla (kaupungin omistamat maat) sekä yleissuunnitelman kokonaistarkastelualue katkoviivalla.

Kuva 5. Ote maastokartasta. Pääasiallinen kohdealue on esitetty yhtenäisellä viivalla (kaupungin omistamat maat) sekä yleissuunnitelman kokonaistarkastelualue katkoviivalla.

3. LÄHTÖKOHDAT

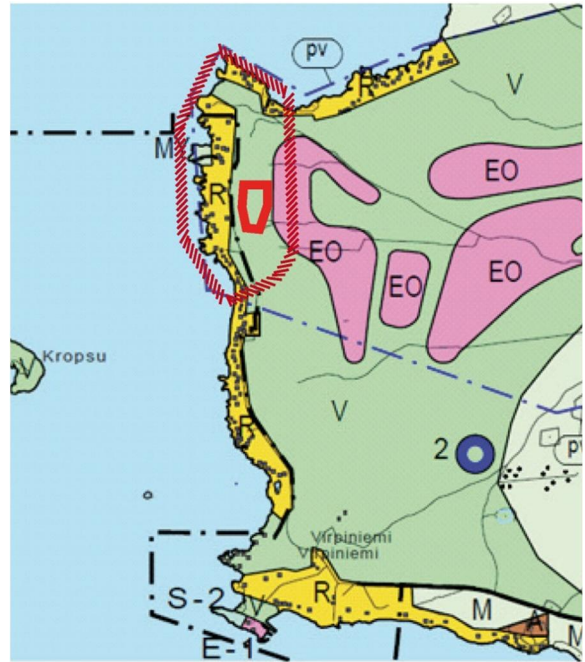
3.1 Aluetta koskevat suunnitelmat ja kaavat

3.1.1 Oulun seudun yleiskaava 2020

Runtelin alueella on voimassa Oulun seudun yleiskaava, jossa harjualueen ydin on osoitettu virkistysalueeksi V-merkinnällä. Merkinnän selitystekstissä todetaan, että virkistysalueet ovat tärkeä osa seudun virkistys- ja vapaa-ajan alueverkostoa. V-merkinnän suunnittelusuositus on seuraava: *Alue on suunniteltava ja toteutettava siten, että virkistysalueiden mahdollistama toiminta tukee ja täydentää seudullisia virkistys- ja vapaa-ajanpalveluita.* Harjun ydinalueen itäpuolella on seudun yleiskaavassa maa-ainesten ottoalueita merkinnällä EO.

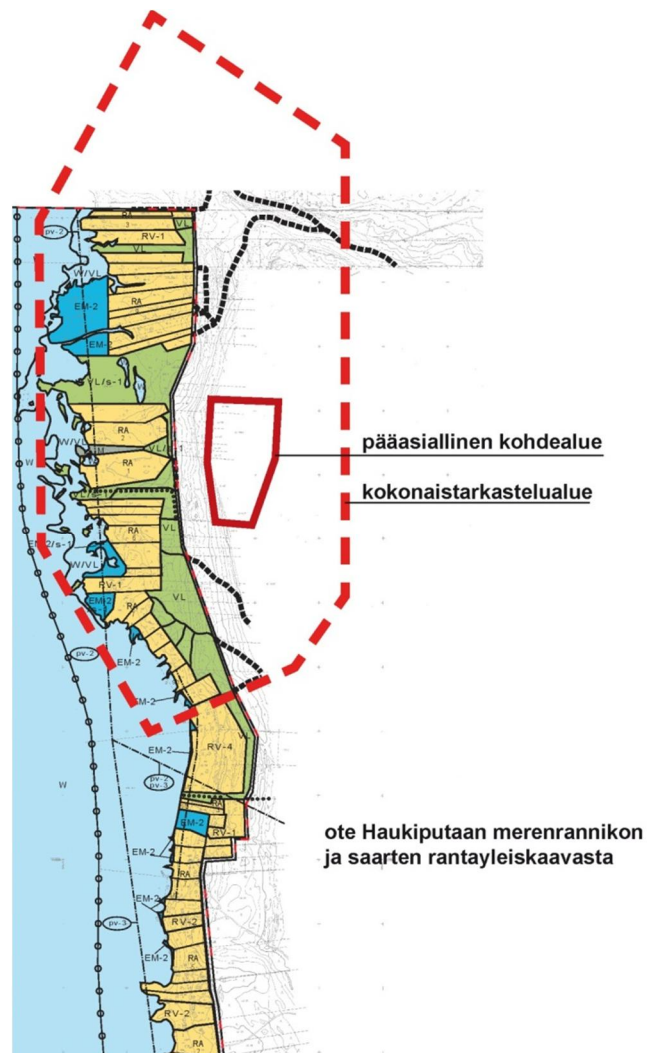
Kohdealueelle ja sen lähiympäristöön on laadittu v. 1984 Virpiniemi–Isoniemi osayleiskaava, joka ei kuitenkaan ole enää voimassa Oulun seudun yleiskaavan valmistuttua (Oulun seudun yleiskaava 2020, soveltamisohjeet, s. 4).

Kuva 6. Ote Oulun seudun yleiskaavasta. Otteen on merkitty punaisella Runtelin yleissuunnitelman pääasiallinen kohdealue sekä kokonaistarkastelualue.

3.1.2 Haukiputaan merenrannikon ja saarten rantaosayleiskaava

Runtelin yleissuunnitelman kokonaistarkastelualueen länsipuolella on voimassa vuonna 1998 laadittu ja vuonna 2000 vahvistettu Haukiputaan merenrannikon ja saarten rantaosayleiskaava. Rantaosayleiskaava keskittyy loma-asumiseen, eikä kaava ulotu varsinaisen Runtelin harjun alueelle.

Kuva 7. Ote Haukiputaan merenrannikon ja saarten rantaosayleiskaavasta.

3.1.3 Asemakaava

Runtelin alueelle ei ole laadittu asemakaavaa. Läheisimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Virpiniemessä sekä Isoniemen pohjoisrannalla.

Kuva 8. Asemakaavoitetut alueet rajattu kuvaan pistekatkoviilalla (vaalennetut alueet). Kuvaan on merkitty punaisella Runtelin yleissuunnitelman pääasiallinen kohdealue sekä kokonaistarkastelualue.

3.1.4 Oulun seudun virkistys- ja vapaa-ajan suunnitelma (VIVA 2007)

Runtelin alue kuuluu vuonna 2007 laaditussa VIVA-suunnitelmassa 1. merkittävyysluokkaan. Tämä tarkoittaa, että alue sisältää virkistyskäyttöarvoja, vapaa-aika-arvoja, saavutettavuusarvoja, mahdollisesti luontoarvoja, maisema-arvoja, kulttuurihistoria-arvoja ja matkailuarvoja. Alue on yleisesti tunnettu laaja kokonaisuus. Sen virkistys- ja vapaa-ajan alueiden sekä reittien toteuttaminen ja hoito ovat ensisijaisesti Oulun seudun, eli kuntien ja valtion yhteisellä vastuulla.

3.1.5 Virpiniemi–Isoniemi maisemaselvitys

Runtelin alue kuuluu laajempaan kokonaisuuteen, jonka alueelle on laadittu vuonna 1985 maisemaselvitys (*Haukipudas, Virpiniemi–Isoniemi maisemaselvitys, Suunnittelukeskus Oy, 1985*). Maisemaselvityksen mukaan Virpiniemen–Isoniemen alue soveltuu erinomaisesti virkistyskäyttöön ja sen maaperä maa-ainesten ottoon. Virkistyskäyttö painottuu alueen eteläosaan, Virpiniemeen ja maa-ainesten otto pohjoisosaan, Isoniemeeseen. Maisemaselvityksessä todetaan, että kokonaisuus kannalta tärkein Runtelin harjun reunavyöhyke tulee säilyttää, soranotto harjulla lopettaa ja harjun alue maisemoida.

HAUKIPUDAS VIRPINIEMI-ISONIEMI MAISEMASELVITYS

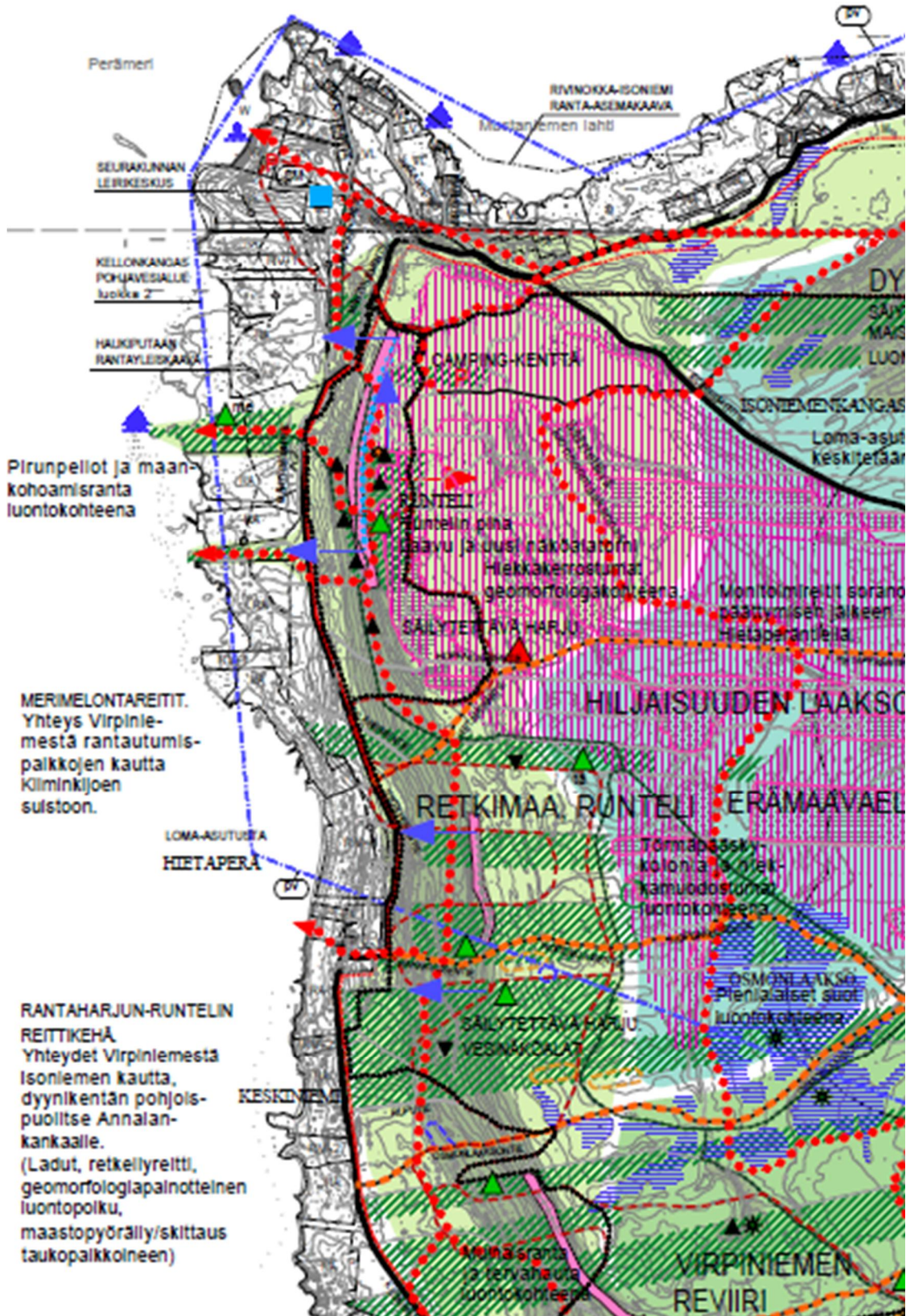
SÄILYTETTÄVÄT LUONNONALUEET

- MAL 3§** ALUE, JOLLA MAA-AINESLAIN 3 § ON VOIMASSA RUNTELIA LUKUUNOTTAMATTA, RUNTELIN ALUEELLA SALLITAAN VÄHÄINEN MAISEMOINNIN VARMISTAVA MAA-AINEKSEN OTTO.
- LUONNONMAASTOVERKOSTO, JOKA EHDOTETAAN SÄILYTETTÄVÄKSI.
- 1 MAA-AINESLAIN 3 §:N ALUEEN JÄLKEEN MAISEMALLISESTI ARVOKKAIN JA MIELLENKIINTOISIN ALUE EHDOTETAAN SÄILYTETTÄVÄKSI.
- 2 MAISEMALLISESTI MIELENKIINTOINEN, VAIHTELEVA ALUE.
- 3 YMPÄRISTÖLTÄÄN EROTTUVA MAISEMAN OSA.
- 2,3 2 JA 3 -MERKINNÄLLÄ VARUSTETUT ALUEET SISÄLTÄVÄT YLEENSÄ SÄILYTETTÄVÄÄN LUONNONMAASTOVERKOSTOON.
- ALUE, JOLTA MAA-AINESTA TULISI OTTAA VASTA KUN YMPÄRÖIVÄT OTTOALUEET OVAT SUURIMMAKSI OSAKSI MUOTOILLUT JA KASVULLISIA.

Kuva 9. Virpiniemi-Isoniemi maisemaselvityskartta selitteineen.

3.1.6 Annanmäki–Isoniemenkangas käyttösuunnitelma

Runtelin aluetta on suunniteltu vuonna 2010 valmistuneessa Annanmäki–Isoniemenkangas käyttösuunnitelmassa. Käyttösuunnitelmassa keskitytään Runtelin alueen osalta etupäässä reittien osoittamiseen ja alueen maankäytön ideointiin. Harjun ennallistamiseen käyttösuunnitelma ei juuri anna lähtökohtia.

Kuva 10. Ote Annanmäki–Isoniemenkangas käyttösuunnitelmasta.

3.2 Alueen historia

Runtelin harju on ainutlaatuinen luonnonmuodostuma Perämeren rannalla. Harjun tasainen selkä nousee jyrkästi jopa 34–35 metrin korkeuteen. Runsaan puolen kilometrin pituinen harju näkyy kauas, se on ollut merenkulkijoiden hyvin tuntema maamerkki. Harjun laelta on näköala merelle. Harjun korkeimmat soramaat ovat jääkauden runnomia, kun taas hiekkaiset ja suureksi osaksi metsittyneet dyynit alempana ovat tuulen ja hiekan muovaamia. Runtelin nimi tulee Haukipudas-kirjan mukaan ruotsinkielien sanasta rundel – pyöreä.

Vielä 1500 vuotta sitten Runtelin alueella oli vain kaukana meressä oleva yksinäinen noin 15 metriä korkea luoto. Maannousun takia se sai kylkeensä nykyisen Virpiniemen ja Annanmäen. Runtelin alue ja Virpiniemi olivat pitkään vain kalastajien käytössä. 1800–1900 -lukujen vaihteessa ne alkoivat kiinnostaa näköalapaikkoina romantiikan nälkäisiä retkeilijöitä. Runtelin alueen rantaosuudelle rakennettiin ensimmäiset kesämökkit vasta toisen maailmansodan jälkeen.

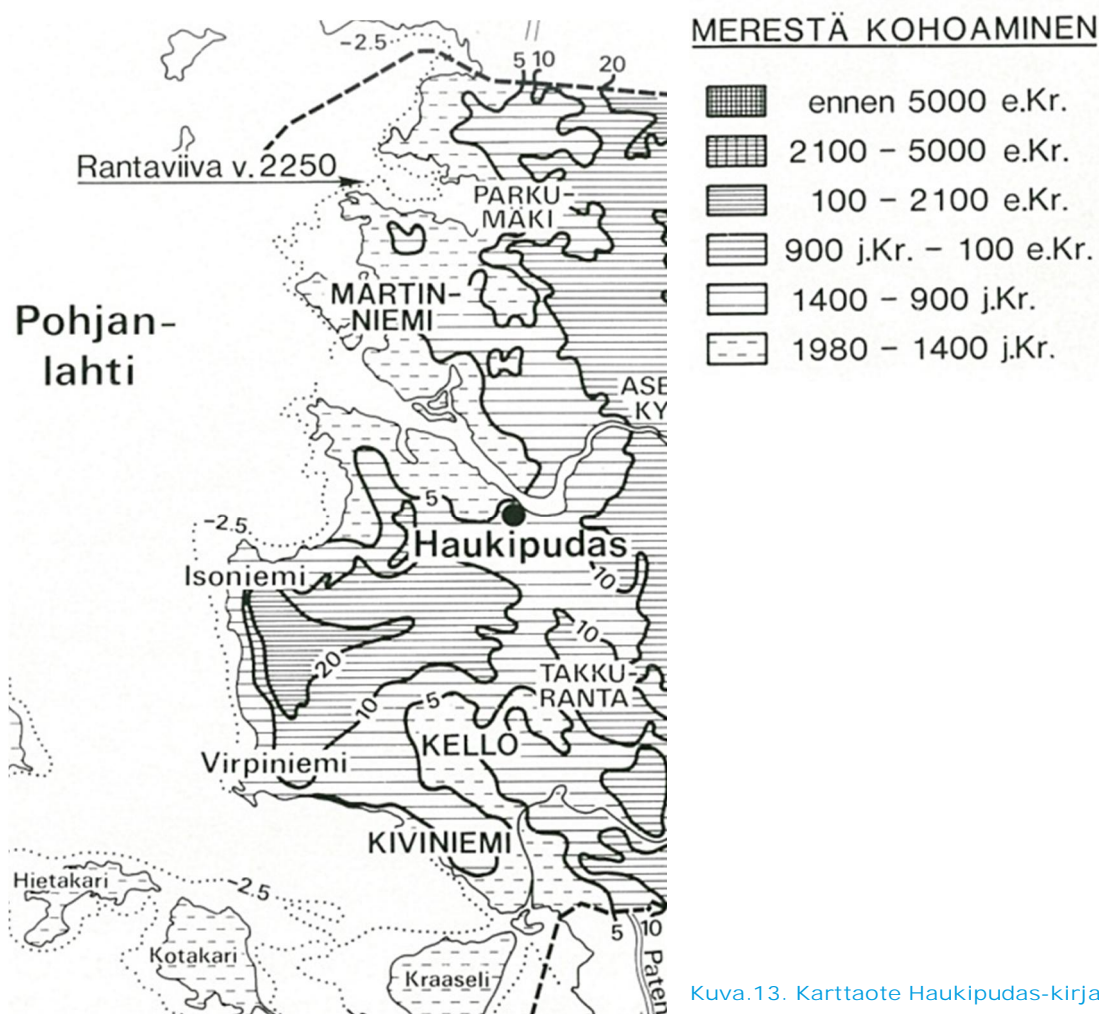

Kuva 11. Kuva Haukiputaan Päristin kirjasta.

Kuva 12. Runtelin harjun nykyistä virkistyskäyttöä.

Harjun soranoton alku liittyy sotien jälkeiseen voimalliseen rakennusaikaan: nelostie uusittiin ja omakotirakentaminen vilkastui. Runtelin alueen soranotto on puhututtanut vuodesta 1950 lähtien, jolloin ensimmäiset soranottoalueet vuokrattiin. Vastakkain ovat olleet maiseman arvo suhteessa sorasta saatavaan taloudelliseen hyötyyn. Alueen maanomistus on ollut yksityistä, ja maanomistajat ovat halunneet hyödyntää alueitaan mahdollisimman tehokkaasti. Sekä Haukiputaan kotiseutuyhdistys että kunta olisivat soranoton ja alueesta käydyn keskustelun jatkueksa halunneet säilyttää harjun, mutta alueen lunastushinta oli kohtuuton suhteessa kunnan voimavaroihin. Soranotto näköalapaikalta lopetettiin vasta, kun kunta pakkolunasti harjun laen ja rauhoitti sen. Suuri osa harjusta ehti kuitenkin tuhoutua. (*Haukiputaan päristin, Haukipudas-seura 50 vuotta, 2001*)

Kuva.13. Karttaote Haukipudas-kirjasta.

3.3 Nykytilanne

Runtelin harjun jäljelle jäänyt länsilaita on virkistyskäytössä. Sen yli kulkee etelä-pohjoissuuntainen merkitty retkeilyreitti. Harjulla, sen korkeimmalla kohdalla on näköalapaikka, josta näkyy länsirinteen puuston yli merelle. Näköalapaikan tuntumassa on laavu. Laavulle ja näköalapaikalle on rakennettu loivahkot portaat vanhalta soranotto paikalle muodostuneelta kentältä, jonne pääsee hyvin autolla maa-ainesten ottopaikoille johtavaa hiekkatietä pitkin. Portaiden alapäässä sijaitsee laavun polttopuuvarasto. Laavua ja polttopuuvajaa hallinnoi Haukiputaan Latu.

Runtelin harjun itäpuolella, aivan laavun ja näköalapaikan välittömässä läheisyydessä sijaitsevat laajat hiekan- ja soranottoalueet, joiden toiminta jatkuu edelleen: Ennallistamisalueen itäpuolella on voimassa olevia maa-ainestenottoalueita ja vireillä on kolme hakemusta otton syventämiseen ja laajentamiseen. Harjun länsirinne lienee pääosin muokkaamaton. Länsirinne on paikoin hyvin jyrkkä ja rinteellä kasvava puusto on havupuuvalttaista. Länsirinteen alaosissa on muutamissa kohdin kasvillisuuden seassa suurehkoja peltikappaleita, jotka antavat alueesta epäsiistin vaikutelman. Alue tulisi siistiä poistamalla peltikappaleet.

Kuva 14. Luonnontilainen länsirinne.

Kuva 15. Muinaisrantojen välinen soranottoalue.

Kuva 16. Harjun kaakkoispuolen soranottoalueita.

Kuva 17. Harjun länsirinteen alaosissa on paikoin jäänteitä mökkiläisten "kaatopaikoista".

Kuva 18. Polttopuuvaja ja portaat laavulle.

Kuva 19. Runtelin laavu.

Kuva 20. Laavun lounaispuolella oleva näköalapaikka.

3.4 Luontoselvitys

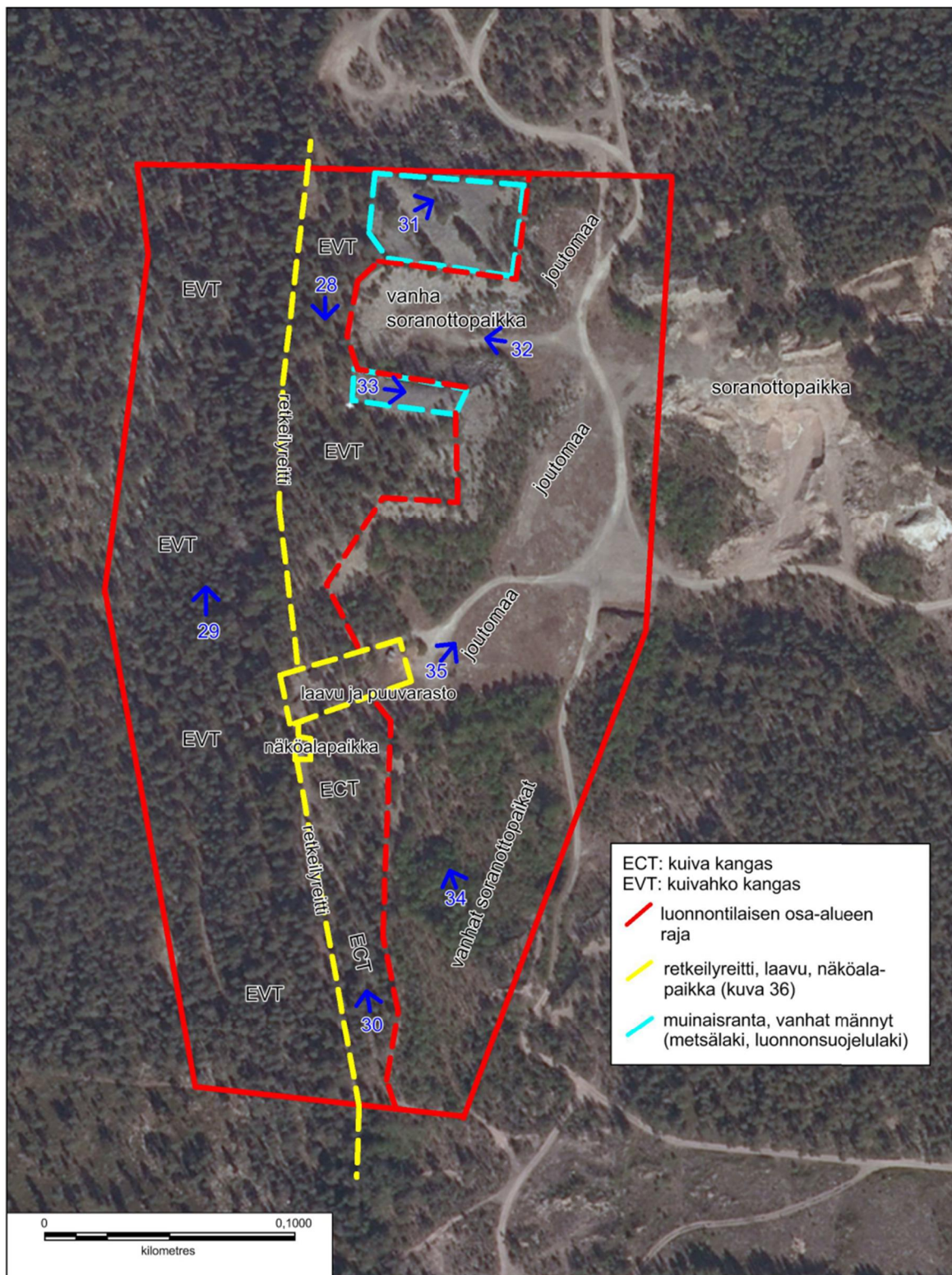
Suunnittelualueen luontoarvoja on tutkittu osana *Ylijäämämaiden sijoitusalueet ja niiden jälki-käyttö uuden Oulun alueella YVA:n yhteydessä* tehtyä luontoselvitystä (*Ylijäämämaiden sijoituspaikkojen luontoselvitys, Oulun kaupunki, Ramboll Finland Oy, 2013*).

Runtelin harjun yleisin luontotyyppi on variksenmarja-puolukkatyyppin kuivahko mäntykangas. Karuimmilla paikoilla on karukkokankaiden kasvillisuutta. Runtelin alueella tavatuista luonnontilaisista luontotyypeistä karukkokankaat on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi, kuivat kankaat vaarantuneiksi (VU) ja kuivahkot kankaat sekä muinaiskivikot silmälläpidettäviksi (NT).

Runtelin harjun pohjoisosassa on muinaisranta, jonka soranottoalue jakaa kahteen osaan. Muinaisrannan pohjoisosa on soranotosta huolimatta luonnontilainen ja siellä kasvaa kolme näyttävää noin 200 vuotta vanhaa mäntyä. Muinaisrantakivikko kuuluu Metsälain 10 § tarkoittamiin metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin elinympäristöihin. Lisäksi muinaiskivikkoalueella kasvavaa kolmea vanhaa mäntyä voidaan pitää Luonnonsuojelulain 29 § nojalla suojeltuna luontotyypinä (avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut ja puuryhmät).

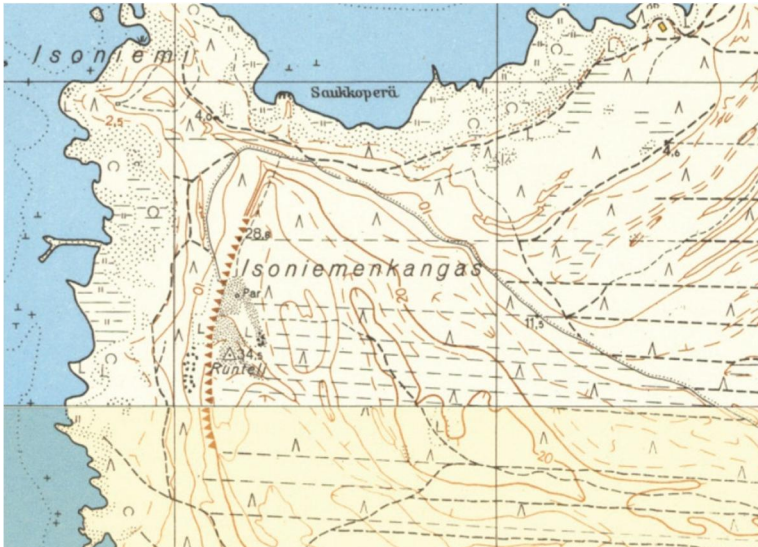
Kuva 21. Muinaisrannan kivikkoa maisemapuineen.

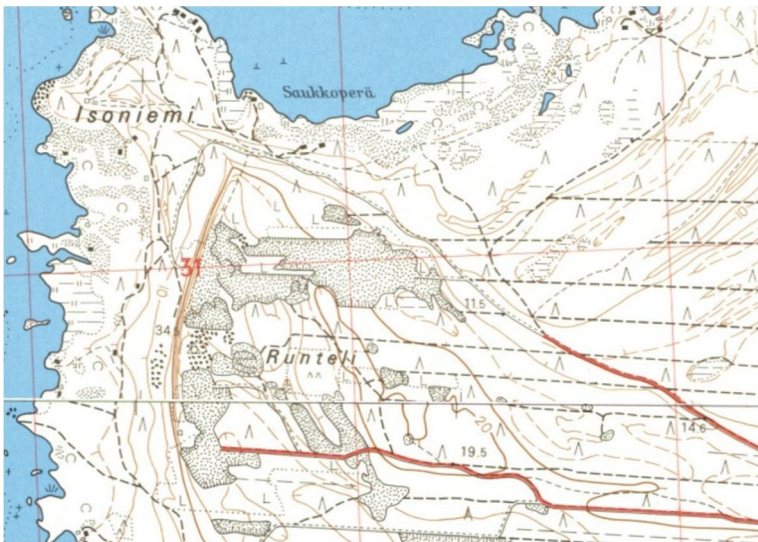
Kuva 22. Ylijääm maiden sijoitusalueet ja niiden jälkikäyttö uuden Oulun alueella -hankkeen myötä tehdyn luontoselvityksen kartta.

3.5 Vanhat peruskartat

Harjun alkuperäinen muoto selviää vanhoista peruskartoista. Saatavilla on mm. vuoden 1955 peruskartta. Vuosien 1972 ja 1981 peruskartoista käy hyvin ilmi myös soranoton laajeneminen.

Kuva 23. Ote vuoden 1955 peruskartasta.

Kuva 24. Ote vuoden 1972 peruskartasta.

Kuva 25. Ote vuoden 1981 peruskartasta.

4. YLEISSUUNNITELMA

Yleissuunnitelmakartta on laadittu kaksiosaisena: tavoitetilanne koko ennallistettavan harjun alueelta mittakaavassa 1:4000 sekä kaupungin omistamia maita koskeva 1. vaiheen ennallistamissuunnitelma mittakaavassa 1:2000.

Vaihe 1:n täyttäminen on suunniteltu niin, että "valmista" uutta harjua on mahdollisimman paljon, minkä vuoksi vaiheen 1 itäreuna on suhteellisen jyrkkä. Ylijäämämaiden läjittämisen jälkeen maanpinta tulee käsitellä metsän kasvuun sopivaksi. Ennallistettavat rinnealueet metsitään kylvämällä.

4.1 Harjun ydinmuoto

Harjun tavoiteltava ydinmuoto on synteesi vuoden 1955 peruskartasta sekä alueen nykytilanteesta.

Kuva 26. Harjun ydinmuoto.

4.2 Massatasapainolaskelmat

Alueen täyttötilavuus on laskettu nykyisen maanpinnan tasosta vaiheen 1 sekä tavoitetilanteen suunniteltujen uusien korkeuskäyrästäön mukaiseen tasoon. Uudet korkeuskäyrät on esitetty suunnitelmakartoissa.

Nykyinen maanpinta on mallinnettu kantakartan korkeuskäyrästäönä. Kantakartta ei sisällä mittattua tietoa mm. teiden eikä luiskien ylä- ja alareunojen koroista. Maanpinnan mallinnuksen tarkkuus em. kohdissa perustuu pelkästään korkeuskäyrien tietoon.

Vaiheen 1 pinta-ala on 2,75 ha ja sen täyttötilavuus on noin 120 000 m³rtr. Tavoitetilanteessa pinta-ala on 12,6 ha ja täyttötilavuus on noin 610 000 m³rtr. Jos alue täytetään vaiheen 1 jälkeen tavoitetilanteeseen, voidaan massoja sijoittaa alueelle lisää noin 490 000 m³rtr.

Massalaskenta tulee tarkistaa mahdollisessa rakennussuunnitteluvaiheessa. Tällöin nykyisestä maanpinnasta olisi suositeltavaa olla kantakarttaa tarkempi mittausaineisto erityisesti alueella olevien leikkausluiskien, teiden ja muiden tilavuuteen vaikuttavien maastonmuotojen osalta.

Taulukko 1. Yleissuunnitelman mukaiset täyttötilavuudet.

	pinta-ala (ha)	täyttötilavuus (m ³ rtr)
Vaihe 1	2,75	120 000
Vaihe 2 (tavoitetilanne)	9,85	490 000
yhteensä	12,6	610 000

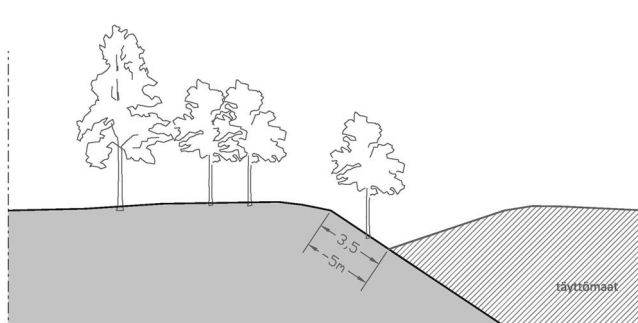
4.3 Harjun ennallistaminen suhteessa nykyiseen lakialueeseen

Rinnemuokkaus olevan harjun ennallistettavalla puolella tulee tehdä niin että luonnontilaisen ja leikatun rinteän yhtymäkohta jätetään käsittelemättä. Maisemointi ja täyttö aloitetaan noin 3-5 metrin etäisyydeltä nykyisen rinteän yläpinnasta niin, että ylärinteen leikkauskohdan tuntumassa oleva puusto säilyy. Säilytettävien puiden nykyistä maanpinnan korkeustasoa ei saa muuttaa. Näin menetellen olevan harjun ja uuden harjuosan väliin jää painanne jollaisia alueella on jo luonnostaan. Painanteet metsittyvät nopeasti ja raja vanhan ja "uuden" rinteän välillä häviää.

Kuva 27.

Nykyisen lakialueen ja ennallistettavan rinteän liittymäkohta.

Kuva 28.

Periaatekuva rinteän ennallistamisesta nykyisen lakialueen ja muokattavan rinteän liittymäkohdasta.

Runtelin harju sijaitsee Kellonkankaan II-luokan pohjavesialueella. Harjun ennallistamiseen ja maisemointiin voidaan käyttää ylijäämämaita, mikäli pohjaveden pilaantumisvaaraa ei ole ja alueelle tuotavat läjitysmassat ovat pohjavesialueelle soveltuvia.

Maa-aineksen ottoalueen täyttöihin on käytettävä pilaantumattomiksi todettuja, karkearakeisia maa-aineksia, kuten hiekkaa, soraa tai moreenia. Täyttöihin ei saa käyttää savea tai orgaanista materiaalia sisältäviä maa-aineksia. Silttipitoisten maa-ainesten käyttö on rajoitettava ainoastaan täytön pinnan muotoiluun siinä tapauksessa, jos maata voidaan sijoittaa pohjaveden suojakerroksen yläpuolelle ja tarpeeksi syvälle pintatason alapuolelle. Pintaosiin sekoitetaan humuspitoista maa-ainesta, jotta alueen puustolle ja aluskasvillisuudelle saadaan sopiva kasvualusta. Näin saavutetaan riittävän paksu pohjaveden suojakerros sekä alkuperäisen kaltaiset pohjaveden muodostumisolosuhteet.

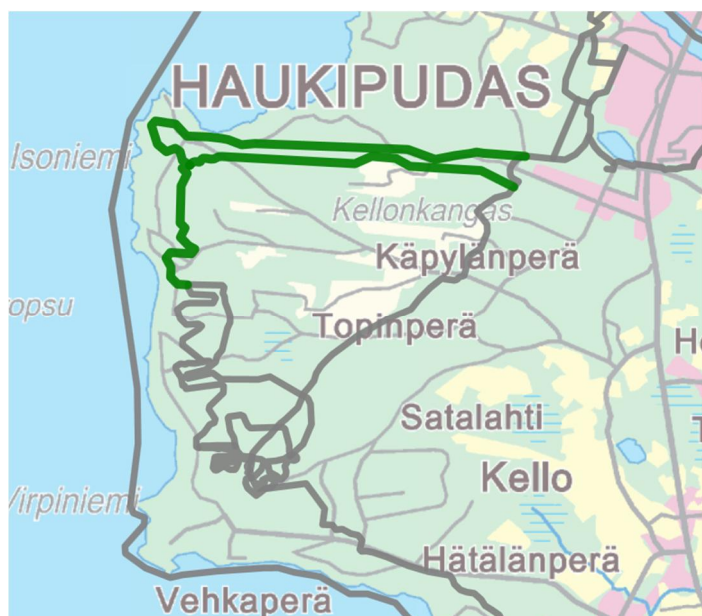
Taulukossa 1. esitetyt kuutiomäärät sisältävät myös pintamaat sekä muut mahdollisesti tarvittavat pohjaveden suojakerrokset. Ennallistamiseen käytettävien pinta- ja täyttömaiden koostumus-, alkuperä ja soveltuvuus pohjavesialueelle on selvítettävä tapauskohtaisesti tarkemmassa rakennussuunnitelmassa.

4.4 Tiet ja reitit

Nykyinen tie- ja reittiverkosto Runtelin harjun lähiympäristössä, on erittäin sekava. Sekavuus johtune osin maa-ainestenoton vuoksi syntyneistä lukuisista hiekan ja soran kuljetusreiteistä sekä rannan loma-asunnoille johtavista lukuisista yksityistieosuuksista. Alueen tie- ja polkulinjaukset edellyttävät kokonaisvaltaista yhteystarvetarkastelua ja johdonmukaistamista. Annanmäki–Isoniemenkankaan käyttösuunnitelmasta löytyy hyvä periaate karsia tiheää tieverkostoa ja keskittää autoilu aivan rannan loma-asutuksen taakse. Tällöin loma-asutusta palveleva tonttitie yhtyisi pohjoisessa Isoniementiehen ja harjun eteläpuolella Hietaperäntiehen.

Runtelin yleissuunnitelmassa kulku Runtelin laavun pysäköintipaikalle on esitetty etelän suunnasta, Hietaperäntieltä. Muu reitistö tulee suunnitella niin, ettei nykyisen harjun herkkää lakialuetta rasiteta liikaa. Maastopyöräily- ja latureittejä ei tule osoittaa harjun nykyiselle lakialueelle, sillä harjun jäkäläköt ja muu kasvillisuus ovat erittäin kulutusherkkiä. Nykyisen harjun lakialueella tulee sallia kulku vain jalkaisin. Jyrkimmille kävelyosuuden nousuille tarvitaan portaat, jottei maasto kulu liikaa käytön myötä ja etteivät vierivät kivet muodostu turvallisuusriskiksi kulkijoille.

Annanmäki–Isoniemenkankaan käyttösuunnitelmassa on Runtelin alueelle osoitettu ja nimetty lukuisia reittejä. Nykyisin suunnittelualueella ylläpidetään talvisin Annalankangas–Runteli latureittia (ks. Kuva 29). Runtelin harjun ennallistamisen myötä ulkoilureittien linjaukset on syytä miettiä uudelleen sekä suhteessa nykytilanteeseen että myös Annanmäki–Isoniemenkankaan käyttösuunnitelmaan. Runtelin yleissuunnitelman tavoitetilanteen karttaan on esitetty kävelypolku nykyisen harjun laelle sekä vaellusreittejä muille nykyisille poluille sekä ennallistettavan harjun uusille osille. Vaellusreittien on ajateltu toimivan monitoimireitteinä; talvella latuina, kesällä vaellusreiteinä ja mahdollisesti myös maastopyöräilyreiteinä. Latu- ja maastopyöräilyn yhteys laavulle voidaan hoitaa harjun uusilta itäosilta pistona.

Kuva 29. Ote Oulun kaupungin liikunta- ja ulkoilunettisivuilta. Karttaan on merkitty vihreällä ylläpidettävä Annalankangas–Runteli latureitti. Reitti jatkuu Virpiniemen suuntaan kuvaan harmaalla merkityillä vanhoilla 5 ja 10 km latureiteillä. Reiteille ei ole tehty reittitoimitusta.

Kuva 30. Kävelyreitit jyrkimmille osuuksille tulee rakentaa portaat.

4.5 Näkymät merelle

Harjun länsirinteen puusto on kasvanut niin korkeaksi, että se peittää ennen avoimena olleet näkymät merelle miltei kokonaan. Näkymien aukaisut merelle länsirinteen puustoa paikoin karsimalla ja poistamalla olisi suotavaa. Vuoden 1955 vuoden peruskartasta käy ilmi, että harjualueella on ollut ainakin osittain hakkuita, jolloin esteettömät näkymät merelle ovat olleet huomattavasti paremmat kuin nykyisin.

Kuva 31. Harjun länsirinteellä on puuston karsinta- ja poistotarpeita.

5. JATKOTOIMENPITEET

Ylijäämämaiden läjittäminen Runtelin alueelle tämän yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti edellyttää tarkemman rakennussuunnitelman laatimista.

Ne harjun itä- ja kaakkoispuolella olevat soranottokuopat ja alueet, joita ei tässä yleissuunnitelmassa käsitellä, tulee tasata soranoton loputtua ympäröivän maanpinnan tasoon. Mikäli Runtelin harjun itä- ja kaakkoispuoleisille alueille halutaan monipuolisempia maastonmuotoja mm. virkistyskäytön tarpeisiin, tulee alueelle laatia yksityiskohtainen käyttösuunnitelma.